PASAULIO
ANYKŠTĖNAS
2010 KOVAS
Nr.3 (27)
PASAULIO ANYKŠTĖNŲ BENDRIJOS LAIKRAŠTIS KIEKVIENAM, LAIKANČIAM SAVE ANYKŠTĖNU

1990 m. Kovo 11-oji. Parašų tikrovė

Kun. Justas Jasėnas

Vėlei švenčiam Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Prisimename tai, kas buvo taip neseniai, taip tikroviškai. Prisimename tą virpulį, tą didį džiaugsmą, tą susitelkimą ir norą gyventi ir kurti drauge. Nedaug metų prabėgo, bet šiandien, rodos, nė su žiburiu neberasi anų dienų aido, neberasi jokių analogijų ir to bandymo susivienyti, žvelgti pirmyn, užmiršti nuoskaudas.

Man, jaunam žmogui, jaunam kunigui, viskas atrodo paprasčiau. Nemačiau jokių baisumų, negyvenau tarybinių laikų košmaruose. Todėl nejaučiu jokios neapykantos niekam, todėl noriu žvelgti pirmyn, nes Kovo 11-oji yra mano laikų data – šviesi, viltinga, be jokių tamsumos ir pagiežos bei kerštо prieskonių. Norisi viską pradėti su viltinga gaidele. Man atrodo, kad Kovo 11-oji kaip tik ir yra toji vilties ir džiaugsmo šventė, kai nėra ašarų, kai nėra juodos spalvos, kai galima dantimis negriežiant paduoti ranką, nusišypsoti. Tai mūsų šiandiena, ir aš labai džiaugiuosi, kad gyvenu, kad galiu būti, kurti ir dalintis šiandien.

Į Kovo 11-ąją atėjome iš labai toli, iš pačios senovės. Atėjome su tais žmonėmis, kurių nėra, kurių nelikę net mūsų atmintyje. Į šią dieną atvedė šviesuoliai, į šią dieną atvedė kankiniai ir tremtiniai, į šią dieną atvedė tyliai dirbantys, triūsiantys ir besimeldžiantys paprasti mūsų žemės žmonės. Jubiliejinį Nepriklausomybės vainiką iš kraujo, iš kvapo, iš kenčiančių kūnų, ašarų, džiaugsmų, iš žmonių šiandien audžiame.

Gilindamasis ir norėdamas intymiau prisiliesti prie Kovo 11-osios tikrovės, žiūrėjau nuotraukas, albumus, skaičiau, kalbėjausi su žmonėmis. Ir man atrodo, kad ši Data, tai ne vien teisiniai aktai, ne vien dokumentai ir kalbos, bet pirmiausia – laisvės ištroškusi mūsų būtis. Chronologiškai dėliojant tų metų, tų dienų ir net tų valandų įvykius, ima veržtis lyg kokia versmė, lyg didžioji tėkmė, kurios negali sustabdyti. Noras gyventi, noras keisti, noras ieškoti vidinės švaros, harmonijos, vidinio, nesumeluoto ir paprasto žmogiškojo taurumo. Šiuos dalykus regint trokštu tylėti, trokštu žvelgti, trokštu suprasti. Pradžioje uždengiamas posėdžių salėje kabojęs LTSR herbas ir jo vietoje nuleidžiama tautinė Lietuvos trispalvė. Lauke nuo Aukščiausiosios Tarybos rūmų fasado disidentas Antanas Terleckas su kitais dalyviais, susirinkusiems žmonėms keliant ovacijas, nuplėšia ten kabojusį LTSR herbą. O salėje priėmus Dokumentą, giedamas valstybės himnas. Viskas lyg ir gerai, krito svetimi ženklai, svetimi simboliai, bet kiek metų, kiek jėgų dar prireiks, kol pakeisime galvojimą, kol suprasime, kad mes patys turime kurti save ir savo žemę.

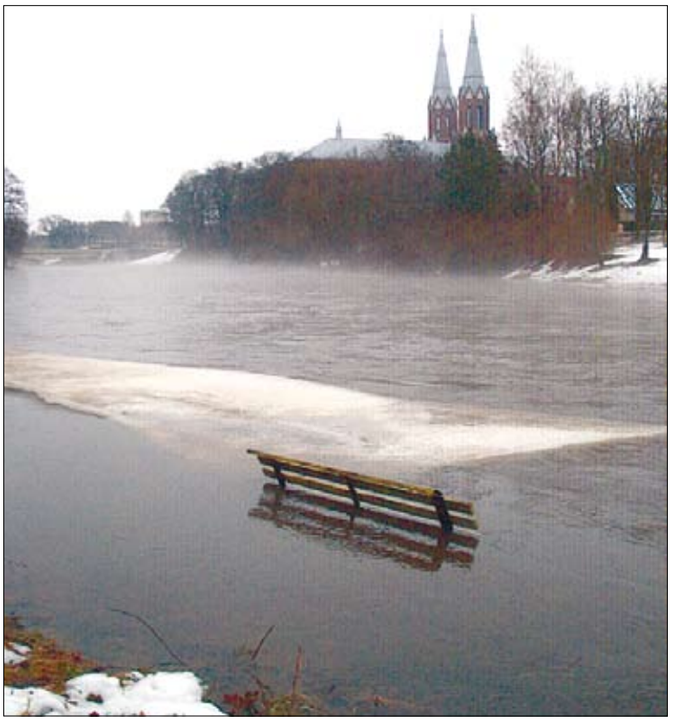

Šio pavasario potvynis Šventojoje ne metaforiškai, o labai realiai priminė įvykius ir nuotaikas prieš 20 metų.
Silvijos Mažeikytės nuotrauka

Sunkus kelias į dabartį. Kaip ir visuomet - per dykumas, tamsą, nežinią. Į šią dieną. Iš vargų, beprotystės, banalybių, kūrybos, poezijos, tarnavimo, tiesiog iš visko, bandom dėstyti savo dienas lyg kokią mozaiką. Man brangiausia, kad grįžo Vytis, kad atėjo Trispalvė, kad per Himną išgiedam save dabarty. Kad po truputį grįžtam prie to, kas mums brangu, šventa, tikra, amžina. Nelengvas dabarties kelias. Nelengvas kelias ir iki didžiosios Kovo 11-osios. Ilgai ir labai iš toli ėjome, bet atėjome. Aišku, kad Dokumente po parašais buvo visko: ir džiaugsmo, ir nežinios, netikrumo, ir baimės. Tuos parašus šiandien reikia įgyvendinti. Ir pirmiausia sau pasakyti, kad esu laisvas, kad noriu laisvas būti, kad noriu kurti laisvai, kad noriu gyventi tiesoje. Ir visa tai vyksta, veriasi, skleidžiasi šiandien. Tą brangią dieną nenoriu jokių kalbų, jokių pažadų, nenoriu matyti smailių liežuvių ir kreivų šypsenų. Tą dieną išgersiu puodelį arbatos, suvalgysiu gabalėlį pyrago. Ir pasidžiaugsiu, kad gyvenu, kad gyvenam, kad kuriam, kad žiūrim. Daugiau nieko nereikia.

Tautvydo Kontrimavičiaus nuotrauka

Kodėl jaunieji išeiviai turėtų grįžti į Lietuvą?

Į tradiciniu tapusį PA klausimą šį kartą atsakė Vytautas LANDSBERGIS, Europos parlamento narys:

Jei žmogus ką nors turi daryti, tai lyg būtų pagal įsakymą. Betgi jokia išorinė diktatūra nūnai neįsakinėja, kur tu turi gyventi, o kur negali. Sienos atviros, ir į važiuojančius ar einančius per jas normaliame pasaulyje nebešaudo. Todėl valdžios įsakymų šiuo klausimu nėra. Tačiau yra arba gali rastis aukštesnės valdžios – proto bei širdies patarimų ir įsakymų – kur tu, žmogau, linktum savo vaikus auginti ir sau kapą pasirinkti, ypač, jei širdies paklaustum, ji visad geriausiai patars. Augai po šituo dangum, girdėjai šią kalbą ir dainas, čia patyrei meilę – tai ar gali dabar viską iš savęs ištrinti, pavirsti tuščiu lapu tarsi be vardo, be kilmės, be ilgesio? Taip nebūna, tad ši gija ir laikys, ir parves. Eisiva namučiu pasibardamučiu – prisiminkim tą gražų posakį.

Pasaulio lietuvių Vyskupas – Latavos vaikas

Lietuvos vyskupai su Šv. Tėvu Jonu Pauliumi II oficialaus "Ad limina" vizito metu 1999 m. rugsėjo 17 d., Castel Gandolfo, Romoje.

Vyskupas su Banina Ingrida po jos krikšto 1986 m., Argentinoje.

Rimantas Vanagas

Paskutiniame pernai metų PA numeryje skelbėme, jog iškiliam mūsų kraštiečiui, Niujorke gyvenančiam išeivijos lietuvių vyskupui Pauliui Antanui Baltakiui sukako 85-eri. Tėvynė Lietuva aukštai įvertino Vyskupo nuopelnus: 1994 m. jis buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi.

Garbusis dvasininkas – nepaprastai turtingos biografijos asmuo. Gimęs Latavėnuose, vaikystėj augo su 10 brolių ir seserų. Mokėsi Kretingos ir Anykščių gimnazijose, 1944 m. Šeduvoje vokiečių buvo suimtas ir išvežtas darbams į Suomiją, Norvegiją. Po karo Belgijoje studijavo teologiją ir filosofiją. Įšventintas į kunigus, atvyko į JAV atsikūrusią lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provinciją, buvo lietuvių Prisikėlimo parapijos vikaras ir vienuolyno Toronte vyresnysis, Šv. Kazimiero vienuolyno Niujorke (Bruklyne) vyresnysis, JAV ir Kanados lietuvių parapijų administratorius. 1984 m. jam pavesta rūpintis visų užsienio lietuvių sielovada, 1991 m. tapo Pasaulio lietuvių katalikų sąjungos dvasios vadovu. 2003 m. popiežius Jonas Paulius II priėmė vyskupo P.A.Baltakio atsistatydinimą iš šių pareigų dėl amžiaus.

Vyskupas nepamiršta Lietuvos, gimtinės, ne kartą joje lankėsi. Matyt, nesuklysime pasakę, jog jam ir šiandien sapnuojasi vaikystės upė Latava, vėliau melioratorių suvaryta į griovį, o dabar ir vėl išlaisvėjusi. Tai jos ramia srovele kuklus, bet principingas jaunuolis išplaukė į plačiuosius pasaulio vandenis... 1997 metais, minint pirmosios lietuviškos knygos Martyno Mažvydo „Katekizmo..." 450-ąsias metines, P. A. Baltakis OFM pasakė pamokslą Karaliaučiaus katalikų bažnyčioje, kuris ne tik puikiai apibūdina Vyskupo moralines nuostatas, bet neprarado aktualumo ir šiandien. Spausdiname šio pamokslo santrumpą.

Anykščių gimnazistai 1942 m. gruodį. Iš kairės: A. Paulavičius, mokytojas L. Jovaiša, A. Baltakis, A. Čerškus. Antroje eilėje: V. Sedelskis, Vl. Baranauskas, K. Vildžiūnas.

"Man, kaip už Didžiosios Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių katalikų vyskupui, tikrai malonu, kad galiu šiandien būti su Jumis, mieli Karaliaučiaus srities gyventojai, nes šalia Jūsų, J. E. arkiv. Kondrasevičiaus, Šv. Tėvui patvarkius, esu ir Jūsų vyskupas. Tikrai džiaugiuos ir esu dėkingas Dievo Apvaizdai už šią išskirtinę progą.(...)

Ši sukaktis yra minima visame pasaulyje: Lietuvoje, Amerikoje, Australijoje, UNESCO ir net per internetą, tačiau minėjimas čia, Karaliaučiuje, yra prasmingas, maloniausias, nes vyksta Pirmosios lietuviškos knygos gimtinėje. (...).Per šias pamokslui skirtas minutes pamąstykime apie religinę jos reikšmę.

Mažvydas, būdamas Ragainės pastoriumi, skundėsi, kad parapijiečiai „mažai galvoja apie krikščionybę ir nieko nesupranta apie maldą nei tikėjimo tiesas" ir kad „jie labai retai lanko bažnyčią". Todėl jis, protingas ir apsišvietęs žmogus bei rūpestingas ganytojas, nusprendžia prie žmonių prieiti kitokiu, nauju būdu – rašytu žodžiu,– kuriuo galima žmogų apšviesti ir tiesiogiai su juo nekontaktuojant, t.y. ir tą, kuris neateina į bažnyčią. Mažvydas savo „Katekizmu" siekė ne tik pateikti žmonėms pagrindines krikščioniško tikėjimo tiesas, bet ir išmokyti juos lietuviškai rašyti, skaityti ir mąstyti, kad tikėjimo mokytųsi ne tik bažnyčioje, bet ir šeimoje.

Kokie reikšmingi yra šie Mažvydo žodžiai: „Imkite mane, skaitykite ir skaitydami tai permanykite"! Neužtenka vien perskaityti gerą knygą ar straipsnį, išklau-

Tęsinys 3 psl.

Vyskupo tėvai Juozapas ir Apolonija Baltakiai, atgulę poilsio Troškūnų kapinėse.

Vyskupo Pauliaus A.Baltakio herbas. Paprastumu ir kuklumu jis išreiškia lietuvio pranciškono vyskupo misiją rūpintis viso pasaulio lietuviais. Įrašas skelbia: „Meilėje tarnaukime Dievui“.

Atkelta iš 2 psl.

syti pamokslą bažnyčioje – reikia ir ramiai permąstyti skaitytas ar girdėtas mintis, jas įsisavinti, jomis vadovautis gyvenime.

Mažvydo Pirmosios knygos turinys buvo labai kuklus: 10 Dievo įsakymų; keletas ištraukų iš šv. Rašto; keletas himnų ir maldų bei straipsnių, atskleidusių krikščionybės esmę, tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime.

Tačiau kokią įtaką „Katekizmas” turėjo tuo metu ir kokią tebeturėtų šiandien, jei žmonės jį priimtų ne vien protu, bet ir širdimi, jei juo vadovautųsi savo asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime! (...)

Kodėl ne visi Dievą regi, girdi ir ne visi jaučia Jo artumą? Kodėl atgauta valstybės nepriklausomybė iš karto neatnešė svajotos gerovės, kodėl taip lėtai pildosi tautos viltys sulaukti laimingesnio gyvenimo, visiškos vidinės laisvės? Kodėl krikščioniška moralė atmetama kaip nebereikalinga moderniajai visuomenei, nors kasdien vis labiau ryškėja nukrikščionėjimo pasekmės įvairiose srityse, Lietuvoje ir visame pasaulyje: kasdien daugėja kriminalinių nusikaltimų, pačioms motinoms prašant žudomi milijonai negimusių kūdikių, milijonai jaunuolių miršta nuo narkotikų, alkoholio, sekso?

Į šiuos skaudžius šiandieninio gyvenimo klausimus atsakymų ieško ne vien dvasininkija, bet ir mokslininkai, pvz. sociologai. Naujai išsivysčiusi mokslo šaka religinio gyvenimo sociologija, nagrinėjanti krikščionybės įtaką kasdieniniam gyvenimui, siekianti surasti šių dienų religinės ir moralinės krizės pagrindines priežastis, tvirtina, kad jų esama dviejų: pirma, žmonės nustojo galvoti, antra, religija dirbtinai buvo atskirta nuo valstybės vaikystės stadijoje.

Ir mąstytojai, ir socialinių studijų duomenys įrodo, kad žmogus dar niekad nebuvo taip žemai moraliai kritęs, toks vienišas koks yra šiame kultūros ir technikos stebuklų amžiuje. Žmogus privalo rasti laiko susikaupti (maldoje), o atviru, ramiu žvilgsniu pažvelgti į save, patikrinti savo santykius su Dievu ir artimu.

Daugelis mūsų brolių ir sesių, augusių sovietinėje sistemoje, auklėtų pagal ateistinį materializmą, šiandien ieško gyvenimo prasmės, norėtų pajusti Dievo artumą, bet nepajėgia to padaryti, nes religija dirbtinai buvo iš jų atimta dar kūdikystėje ir vaikystėje. Bandoma protu pagrįsti tikėjimą, bet neturima natūralios atramos, kuri žmogui yra įgimta, kurią vaikas perima nesąmoningai, o paskui, metams einant, ją tikslina, gilina, papildo, brandina.

Marksistiniai ir vakarų ateizmu besiremiantys psichologai tai labai gerai žino; jie deda visas pastangas, kad tas natūralus ryšys su antgamte būtų neutralizuotas ankstyvojoje vaikystėje, kūdikius atskiriant nuo tikinčių motinų, auklėjant juos lopšeliuose ir darželiuose. Džiugu, kad Lietuvos dvasinė ir pasaulietinė vadovybė tai suvokia ir skiria didelį dėmesį šeimai, mokyklai, religiniam jaunimo auklėjimui. Džiaugiamės taip pat, kad mūsų mieli Karaliaučiaus krašto vadovai taip nuoširdžiai rūpinasi jaunimu, lietuviškom mokyklėlėm, kad pirmasis p. Vytauto Vėgėlės prašymas buvo: „Atsiųskite mums bent tris lietuvaites seseles, kad tikėjimo ir tėvynės meilės diegus įdiegtų mūsų jaunimui pirmomis jų gyvenimo dienomis”.

Esu tikras, kad to mūsų šiandien prašo ir Martynas Mažvydas.(...)”.

Maloniai ir geranoriškai tarpininkaujant broliui Aurelijui, OFM (nuoširdus jam ačiū!), „Pasaulio anykštėnui“ pavyko gauti unikalių nuotraukų, atspindinčių išskirtinį mūsų Kraštiečio gyvenimą.

Pasiaukavusios Jėzaus Širdžiai Šeimynos Dokumentas.

1932 m. Juozapo Baltakio šeimyna savo namuose Latavėnų kaime padarė iškilmingą Švenčiausios Jėzaus Širdies intronizaciją, paaukodama jai visus šeimos narius.

Popiežių Joną Paulių II, pradėjusį savo vizitą Lietuvoje 1993 m. rugsėjo 4 d., Vilniaus aerouoste pasitinka vyskupas lietuviams katalikams išeivijoje Paulius A.Baltakis, OFM (dešinėje). Nuotraukos iš P.A.Baltakio asm. archyvo

Adomėlis gimė Hurgadoje...

Gintė Hurgadoje jaučiasi sava, bet kas pasakys, ką ji mato už jūros?..

Kai mes skaitome šį tekstą, Adomėlis jau vijurkas, jau laksto po Hurgados pliažo smėlį…

Gintė Dedelaitė-Seleem

EGIPTAS? NIEKADA!

Mano tėvelis gimęs Šeriuose netoli Kavarsko, daug vasarų praleidau pas senelius, tad ir save laikau bent jau pusiau anykštėne. Egipte gyvenu treji metai. Dažnai pagalvoju apie žmogaus likimą ir gyvenimo pokštus. Niekada nemaniau, kad galiu likti čia gyventi. Svajojau gyventi Europoje, Skandinavijos šalyse, bet čia!.. Tikrai NE. Pildydama dokumentus Lietuvos turizmo kompanijoje, anketoje galėjau nurodyti šalis, kuriose norėčiau ir kuriose nenorėčiau dirbti. Nurodžiau, kad Egipte dirbti nenoriu.

O atsitiko... Kaip tam posaky: niekada nesakyk niekada. Man baigus sezoninį darbą Turkijoje, Lietuvos turizmo agentūra pasiguodė, jog nesą ko siųsti į Egiptą pradėti naujo sezono. Tada aš pati pasisiūliau, jaučiau lyg ir pareigą padėti. Taip ir atsidūriau vieną vakarą Hurgadoje, viename populiariausių Egipto kurortų prie Raudonosios jūros.

PIRMASIS ĮSPŪDIS - ŠOKAS

Pasijutau kaip kitame pasaulyje. Turkija buvo palyginti civilizuotesnė, švaresnė. Tik išėjusi iš viešbučio pasidairyti po gatves ir pavakarieniauti, gūžiausi ir stebėjausi. Automobilių gausa, jų signalai – nesuprasi, dėl kokios priežasties jie triukšmauja. Keistas specifinis rytietiškų gatvių kvapas, prekeivių priekabumas ir dar aš, viena moteris... Apsidairiau – ir atgal į viešbutį sugrįžau. Verčiau tarp keturių sienų palauksiu ryto, o tada jau eisiu susipažinti su savo partneriais egiptiečiais.

Kitą rytą – susitikimas su kolega. Aišku, vėlavo visą valandą, išalkau, sugalvojau papusryčiauti. Kaip tik tuo metu, kai man po nosim pakišo lėkštę su kiaušiniene, priėjo mano kolega ir prisistatė Ramziu 16-uoju (toks jo humoras). Kai pamatė, kad ruošiuosi valgyti, pasisiūlė palauksiąs prie kito staliuko. Tik vėliau susivokiau, kad pas juos ramadanas (pasninkas, trunkantis visą mėnesį, tada musulmonai visą dieną negeria, nevalgo ir nesimyli, tik saulei nusileidus gali imtis žemiškų dalykų).

Priėmimas agentūroje buvo gana įdomus. Ne iš karto arabai pradėjo mane gerbti, žiūrėjo su pašaipėle. Moteris, viena atvykusi į tokią šalį, laikoma nerimta. Vietiniai gidai pradžioje su manim net nekalbėjo.

Taigi pirmas mano įspūdis buvo šokas. Bet... jau po savaitės dirbau, domėjausi egiptiečių gyvenimu, istorija, bandžiau įsijausti į jų ritmą, mentalitetą. Laikui bėgant, po truputį susidraugavau su kolegomis. Džiaugiausi nuolat geru oru, šilta saule, nuostabia jūra. Į keistus žmonių poelgius, priekabius pardavėjus ir taksistus numodavau ranka, pasijuokdavau – ir gyvenau, džiaugdamasi, kad susipažįstu su man nauju pasauliu.

SU BUTELIU TARP KOJŲ...

Bėgo dienos, dirbome, o tai, kas atsitikdavo įdomaus dirbant ar gatvėje, vakare su kolegėmis iš kitų šalių aptardavome ir leipdavome juokais. "Stebuklų šalis" – kartojome. Matėme, kaip į autobusą įlipo berniukas su dėže ir siūlėsi visiems nuvalyti batus, kaip gatvėje meldžiasi vyrai. Kaip "mikriuko" vairuotojas vairavo su alaus buteliu tarp kojų ir spoksojo į mano kolegės krūtinę – turistai ir gidai vos išprašė, kad jis sustotų, tada persigandusios išlėkėm lauk. "Štai ir musulmonų pasaulis", galvojau ne be ironijos, nes čia juk sausas įstatymas...

Pereiti gatvę Egipte tikrai nelengva. Automobiliai nepraleidžia pėsčiojo net pažymėtose perėjose (jų kelios visoje Hurgadoje), nė nemano sustoti. Turi nutaikyti progą, o tada bėgti ir nardyti tarp automobilių... Taksistai turistus apgaudinėja, nes nėra fiksuotų kainų, nejungia skaitliukų – tik po kurio laiko sužinojau tikras kainas... O kai pasidarai taksi kainų žinovu, sėdi į automobilį – ir net nesideri! Tik pasakai, kur nori važiuoti, sėdi surauktu veidu, kad tik neužkalbintų ir neprasidėtų dialogas. Antraip vairuotojas gali palaikyti nerimta – ir pasiūlys kur pavalgyti ar susitikti, o paskui, žiūrėk, jau esi jo gyvenimo draugė ir meilė... Tokia jau ta Hurgada!

Maniau: kaip nors iškentėsiu sezoną – ir paknopstom lėksiu į kitą, man nepažįstamą šalį...

MEILĖS ISTORIJA EGIPTIETIŠKAI

Vienas gidas iš Lietuvos pasikvietė mus, kelias drauges, sutikti Naujųjų metų su jo kolegomis arabais. Vakarėlis buvo lemtingas: jame susitikau savo būsimą vyrą Islamą. Taigi Islamas – ne tik religija, bet ir žmogaus vardas! Nuo šito susitikimo, nuo šito vardo, galima sakyti, ir prasidėjo tikroji mano pažintis su Egipto kultūra bei papročiais...

Jei egiptietis įsimyli, tai kalbos apie vedybas prasideda greitai. Šioje šalyje „susimetus daiktus" gyventi ne tiek negalima, kiek draudžiama. Nė viena šeima neleis, kad jų dukra terštų savo vardą, ir ne tik savo, bet visos šeimos. Todėl vaikinas pasiperša, susitinka abiejų šeimos ir kalbasi, derasi dėl sąlygų ir t.t. Jei vaikinas ar mergina netinka kurio nors šeimai, apie vedybas negali būti nė kalbos.

Po mėnesio pažinties Islamas (aš jį vadinu Islamuku) pradėjo domėtis mano planais dėl ateities, šeimos ir t.t., o dar po mėnesio pasipiršo! Aš nežinojau ką sakyti, bet pasielgiau, kaip vėliau paaiškėjo, labai protingai: pareiškiau, kad jis turi su mano tėvais susitikti ir tekėsiu tik jiems leidus. Šitas mano poelgis labai patiko visai vyro šeimai, jų akyse pasirodžiau labai rimta ir gerai išauklėta moteris.

Toliau viskas vyko greitai, kaip kokioje pasakoje. Atvyko mano tėvai, pradžioje labai nusiteikę prieš, bet jaunikis sugebėjo palenkti jų širdis į savo pusę. Gražus priėmimas, paslaugumas, pagarba ir jo paties pagaminta vakarienė sužavėjo mano tėvelius. Suplojo rankom uošvis su jaunikiu – ir sutarė dėl vedybų!

Santuokos dokumentai buvo tvarkomi ilgokai. Reikėjo paruošti dokumentus Lietuvoje, versti, tvirtinti Užsienio reikalų ministerijoje, skristi iš Hurgados į Kairą, vėl vykti į Lietuvos ambasadą ir t.t. Atvirai

Tęsinys 5 psl.

Atkelta iš 4 psl.

pasakius, net santuokos datos neatsimenu, gal tris kartus skridome į Kairą. Visus reikalus Egipte tvarkėm su advokato pagalba, bet vis tiek atėmė iš mūsų daug laiko. Būtinai turėjau pateikti išrašą iš Lietuvos bažnyčios, kad esu krikštyta. Šis mažas popierėlis buvo labai reikšmingas Egipte, kadangi be jo nebūtume susituokę. Musulmonas negali vesti pagonės.

Kai turėjome didelį kelių puslapių dokumentą su mūsų nuotraukomis ir pirštų atspaudais, jau galėjom oficialiai susituokti Egipte. Santuokos rūmai – pilkas, nušiuręs, senas pastatas. Jokio iškilmingumo, lakstėme su advokatu iš vieno kabineto į kitą, mums uždavė porą klausimų, pasirašėm dokumentus – ir laisvi. Buvom oficialus vyras ir žmona.

Kaip jau minėjau, Egipte negalima gyventi kartu nesusirašius. Dar prieš 10 metų policija po vidurnakčio gaudydavo gatvėje poreles, susikabinusias už rankų, reikalavo parodyti kontraktą. Šiuo metu policija aprimusi, dar nė karto nestabdė ir nesiaiškino, susituokę mes ar ne. Egipte, kaip ir kitose arabų šalyse, esama tokio kontrakto, kuris pasirašomas pagal situaciją, sutarus sąlygas. Pavyzdžiui, jis ir ji pasirašo bendrausią valandą, dieną, mėnesį, metus. Čia toks susitarimas vadinamas "orfi", jis pasirašomas bet kurioje juristo kontoroje, tačiau nieko neįpareigoja – galima jį suplėšyti, ir „santuoka" nutraukta.

MOTERYS NE TOKIOS JAU NUSKRIAUSTOS!

Kažkaip pamažu išmokau padaryti tokią fizionomiją, kad nei taksistai, nei pardavėjai manęs nebekalbina. Pati stebiuosi ir klausiu vyro, kaip man taip pavyksta? Atpratau "lietuviškai" apsipirkinėti. Lietuvoj vaikščiodavau su draugėmis po parduotuves, gaudavau nuolaidų, pirkdavau ką panorėjus. Egipte gi viskas kitaip. Čia prekės pirmiausia skirtos turistams, kita bėda – įkyrūs prekybininkai, nefiksuotos kainos. Todėl norėdama nusipirkti, tarkim,

Abiejų pusių artimieji susitiko Egipte, kad aptartų Gintės ir Islamo likimą…

kelnes, prašau vyro pagalbos, važiuojame kartu, aš renkuosi, o jis derasi su pardavėju. Nuo šitos procedūros man pradeda skaudėti galvą, imu galvoti, kad galėčiau pakentėti ir nusipirkti vėliau...

Moters padėtis šeimoje labai svarbi. Vaikai nuo mažens mokomi pagarbos tėvams, o mamai – išskirtinis dėmesys. Mama šventa vaikams. Sutikau daug šiuolaikinių egiptiečių moterų, kurios dirba, vaikus prižiūri, turi aukles, pačios vairuoja automobilius, gyvena šiuolaikinį gyvenimą. Tiesa, nemažai šeimų, gyvenančių pagal seną tvarką, kai žmona, eidama į lauką, apsirengia juodais nuo galvos iki kojų rūbais. Negali prieštarauti vyrui, pakelti balso ir t.t. Bet šiuolaikinės moterys žino savo teises, turi labai svarbų balsą namuose, yra pasitikinčios savimi, gina savo nuomonę. Turtingesnių šeimų moterys turi valytojas, aukles, net asmeninius vairuotojus.

Dažnai turistai, atvykę ilsėtis į Hurgadą, pamato dirbančius tik vyrus – ir susidaro klaidingą nuomonę. O taip yra dėl to, kad į kurortus suvažiuoja vyrai, didmiesčiuose palikę savo šeimas, kad greitai užsidirbtų pinigų ir vėl išvyktų. Kaire moterys dirba visur: oro uoste, banke, kavinėje… Nemačiau tik dirbančių viešbučiuose valytojomis. Moters pareiga namuose – paruošti valgį. Egiptiečiams vakarienė labai svarbi, renkasi visa šeima, dažnai kviečia draugus ir valgo daug, įvairų maistą ir sočiai. Pasiturinčioje šeimoje būtinai turi būti ant stalo vienas patiekalas iš mėsos ar vištienos (noriu priminti, kad musulmonai nevalgo kiaulienos), būtinai ryžiai, toliau daržovės (gali būti bulvės, baklažanai, įvairių daržovių troškinys) ir salotos (pomidorai, agurkai, paprika). Egiptiečiai valgo riebiai, geria daug kolos, todėl linkę nutukti.

IR EGIPTE GALIMA TVARKYTIS LIETUVIŠKAI

Mano sūnui Adomėliui 7 mėnesiai, ir jau turiu nemažai pakovoti, aiškinti apie kūdikių maitinimą ne tik vyrui, jo šeimai, bet ir gydytojui. Jie tokiems mažiems kūdikiams pradeda duoti fri bulvyčių, jogurto, lydyto sūrelio... Nuo metukų pradeda duoti kolos; manau, jei mūsų gydytojai pamatytų, už galvos susiimtų.

Mūsų namuose daugiau lietuviška tvarka. Ryžių vyrui išverdu, bet visada ant stalo padedu virtų ar keptų bulvių. Kūdikį maitinu lietuvių gydytojų rekomenduojamu maistu. Ypač mėgstam valgyti grikius. Laimė, rusai atidarė rusiškų prekių parduotuves, galime nusipirkti avižinių dribsnių, grikių, riestainėlių…

Kai susirenkam su lietuviais ir ruošiam vakarienę, dažniausiai gaminame šaltibarščius su bulvėmis. Egiptiečiams labai keistai atrodo mūsų šaltibarščiai ir karšti barščiai, raudona spalva juos gąsdina. Kai darau koldūnus, vyras prašo juos pakepti, tai pusę jų verdu sau, kitus vyrui kepu. O kai egiptiečiai paragavo kugelį, leipau juoku. Niekaip jie nesuprato, kaip tos bulvės tokios "tąsios" pasidarė…

P.S. Pas mus vakar naktį buvo baisi liūtis. Mitas, kad Hurgadoje nelyja, baigėsi. Visą naktį davė su žaibais, griaustiniu ir viesulu. Oi, paplovė čia visus! Per mūsų vilos sienas varvėjo vanduo. Autobusus policijos postuose sustabdė, turistai negalėjo išvykti į Kairą ir Luksorą, lėktuvai neskraidė. ANOMALIJOS!

Palmių pavėsyje mielai pozuoja lietuvių ir arabų šeima.
Nuotraukos iš G.Seleem asm. archyvo

Mano patirtys – šiandienos anykštėnams

Dėkoju už reguliariai gaunamą "Pasaulio anykštėną". Nors mano akys dabar ir nekokios, negailiu laiko, kad perskaityčiau nuo pirmo žodžio iki paskutinio. Jūsų laikraštis man primena jaunas dienas, praleistas ant Šventosios kranto, pirmąją meilę. Toli tai paliko, bet kaip malonu regėti tuos jaunystės vaizdus ir veidus!

Štai prieš kelerius metus vaikštau po Vilnių, ieškau kompaktinės plokštelės. Randu pagyvenusį žmogų, jis klausia manęs, iš kur aš? Pasakau, kad esu anykštėnas, bet atvažiavau iš Baltimorės. Tada vyras klausia: "Ar jūsų pavardė ne Laskauskas?" Labai nustebau.

Tada pirmą kartą sutiktas žmogus papasakojo, kad jo šeimoje daktaras Adomas Laskauskas buvęs dažnai ir labai pagarbiai minimas. Mat, jo tėvas dar prie caro tarnavo kariuomenėj, o ten daktaru tarnavo ir mano tėvas. Kai lietuviai kokiu nors klausimu nesutardavo, lemdavo pasakymas, jog daktaras Laskauskas sakęs taip ir taip – ir ginčas išsispręsdavo. Toks buvęs mano tėvo autoritetas. O aš niekaip negalėjau patikėti, kad po daugelio metų pusės milijono gyventojų mieste galėjo susitikti du žmonės, artimai pažinoję mano tėvą…

Gal ne visi anykštėnai žino, kad garsusis alpinistas Dainius Makauskas – Anykščiuose prieš karą pas mano tėvą prie Lagedžių (Vilties 6) gyvenusio teisėjo Antano Makausko sūnus. Antanas su žmona Liuse atvyko į Anykščius visai jauni, tik baigę universitetą. Vėliau jų sūnus Dainius įkopė į daugiau kaip 60 viršukalnių, gavo „Kalnų tigro" vardą, o 1990 metais žuvo Nepale, Himalajuose, leisdamasis nuo Daulagyrio kalno (per 8000 m.). Anykštėnai gali didžiuotis tokiu narsiu kraštiečiu. Siunčiu Dainiaus nuotrauką, dovanokit, kad ji nelabai kokybiška.

Kartą skrisdamas lėktuvu susipažinau su vienu vyru, kuris kolekcionuoja viso pasaulio šalių himnus. Sužinojęs, kad esu lietuvis, bendrakelionis pareiškė, jog Lietuvos himnas esąs pats prasmingiausias – nes vienintelis iš visų šalių himnų, kur melodija idealiai atitinka turinį. Tuo tarpu net didžiųjų valstybių himnai viena gieda, kita groja…

Mėgstu bendrauti su žmonėmis, net ir dabar žvilgsniu pasigrožiu dailia moterimi. Grožis yra grožis… Tačiau kai pamatau rūkančią moterį, neištveriu nepasakęs, jog žinau būdą rūkymui atsikratyti ir pats seniai neberūkau. Mano filosofija labai nesudėtinga. Kadangi kiekvienas mūsų gali pasikalbėti su pačiu savimi, vadinasi, esame du viename asmenyje: protas (galime jį vadinti ir siela) ir kūnas. Kūnas pageidauja rūkyti? Tada aš jam sakau: palauk, brolyti, dešimt minučių, po to… Kai pripratinu kūną dešimčiai minučių kantrybės, pereinu prie dvidešimties minučių. Ir taip toliau. Viskas baigiasi tuo, jog kūnas paklūsta mano valiai ir nebereikalauja nikotino dozės. Lygiai taip pat galima atsikratyti kitų savo ydų. Jau nebesistebiu, kai kas nors sustabdo mane gatvėje ir dėkoja už kadaise duotą šį patarimą.

Gal, sakau, ir anykštėnams pravers mano patirtys?..

Kęstutis Laskauskas,
Baltimorė

Laikraštį remia: **Darius GUDELIS** (Vilnius)
Kęstutis LASKAUSKAS (Baltimorė, JAV)
Ona JEFIMOVA (Radviliškis)

Įkvepiate ir mus

Perskaičiau Jūsų svetainę. Ji puiki, daug informacijos. Tiesiog pavydžiu. Mūsų draugija bandė sukurti svetainę, tačiau nelabai pavyko, be to, tam reikia ir lėšų, o gal ir gerų norų. Tad sveikinu. O mes turime tik internetinį laikraštį „Šilainė". Seniau tai buvo istorinis puslapis, leidžiamas kartu su rajono laikraščiu „Šilokarčema". Deja, teko atsisveikinti ir pereiti į elektroninį variantą. Bet jis man nepatinka. Moksliškas, šaltas ir t.t. Parašau adresą, gal kada paskaitysite. www.silaine.lt Per mūsų Šilutės kraštotyros draugijos susirinkimą papasakosiu, kad užmezgėme ryšį su tokia tolima vietove kaip Anykščiai. Aš - tos draugijos pirmininkė. Linkiu Jums neblėstančios energijos!

Su pagarba

Regina Meškauskienė,
Šilutė

Mokslo premija – anykštėnui!

Kovo 4 d. Lietuvos mokslų akademijoje švietimo ir mokslo ministras G. Steponavičius apdovanojo 2009 m. Lietuvos mokslo premijų laureatus (premiją sudaro 780 bazinių socialinių išmokų, arba 101,4 tūkst. Lt).Tarp reikšmingiausių darbų ir jų autorių pavardžių skaitome: „Biomedicinos mokslų sekcijoje eksperimentinės plėtros darbų srityje premija paskirta Rimvydui Gabrilavičiui, Alfui Pliūrai, Juliui Danusevičiui, Virgilijui Baliuckui, Dariui Danusevičiui už darbų ciklą „Miško sėklinės bazės, selekcijos ir genetinių išteklių išsaugojimo sistemos sukūrimas tvariai ir intensyviai miškininkystei plėtoti Lietuvoje (1994-2008 metai)". Šį darbą konkursui pateikė Lietuvos miškų institutas, Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos, Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba. Kaip žinome, Rimvydas Gabrilavičius – iš Anykščių krašto kilęs miškininkas mokslininkas, tad nuoširdžiai sveikiname savo laureatą!

PA inf.

VARDAI IR DATOS

BALANDIS

1 d. Sukanka **115** metų, kai 1895 m. Starkakampyje gimė agronomas ir žurnalistas **Justas STRAZDAS.** Mirė 1967 m. Kaune.

5 d. Sukanka **55** metai, kai 1955 m. Ukmergėje gimė dailininkas ir dailės pedagogas, švietimo veiklos organizatorius **Arūnas VILKONČIUS.** Gyvena, dirba ir kuria Anykščiuose

6 d. Sukanka **95** metai, kai 1915 m. Anykščiuose gimė literatas ir žurnalistas, JAV lietuvių visuomenininkas, tautodailininkas **Juozas ŠIAUČIULIS.** Mirė 1998 m. Anykščiuose.

8 d. Sukanka **80** metų, kai 1930 m. Armoniškiuose gimė chemikas technologas, stiklo pramonės inžinierius ir muziejininkas **Kazys STRAZDAS.** Gyvena Kaune.

10 d.

- Sukanka **60** metų, kai 1950 m. Anykščiuose gimė mokslininkas teisininkas **Saulius KATUOKA.** Gyvena ir dirba Vilniuje

- Sukanka **65** metai, kai 1945 m. Bebarzdžiuose gimė tautodailininkas medžio drožėjas **Jonas MATULIS.** Gyvena ir kuria Stumbriškyje (Panevėžio r.).

12 d. Sukanka **75** metai, kai 1935 m. Pečiuliškyje gimė aktorė **Adelė IGNATAVIČIENĖ.** Gyvena Kaune

17 d. Sukanka **60** metų, kai 1950 m. Pūstinkoje gimė ekonomistė ir socialinė darbuotoja **Angelė Danutė ČEPĖNAITĖ.** Gyvena ir dirba Vilniuje.

24 d.

- Sukanka **65** metai, kai 1945 m. Ciciliškiuose (Zarasų r.) gimė kunigas kanauninkas, Anykščių Šv. ap. evang. Mato parapijos klebonas **Stanislovas KRUMPLIAUSKAS.**

- Sukanka **60** metų, kai 1950 m. Gervėnuose (Alytaus r.) gimė fotožurnalistas ir fotomenininkas **Jonas JUNEVIČIUS.** Gyvena, dirba ir kuria Anykščiuose.

Nemokėjęs pykti, šypsojęsis visiems...

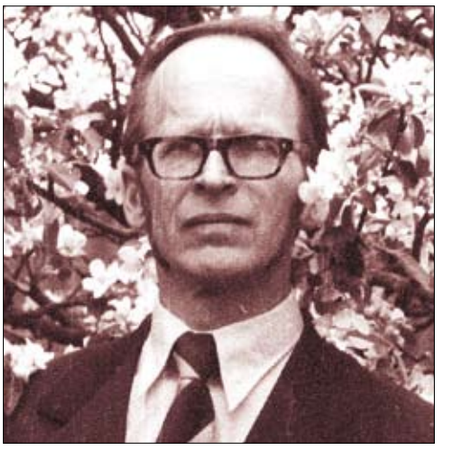

"Kaip greitai pavasario dienos prabėga. Vos pražydę nubyra žiedeliai balti. Gal todėl tylią naktį ir ievos nemiega, o pabalę vis liūdi skausmingai ilgai..." – Svėdasų bibliotekos literatų klubo "Sietuva" kūrybos rinktinėje "Baltieji debesys" (2000 m.) rašė Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narys, ilgametis Svėdasų vidurinės mokyklos (dabar besivadinančios J.Tumo-Vaižganto vardu) lituanistas Tautvydas Kazlauskas. Jis buvo ne vieno svėdasiškių literatų rinkinio bendraautoris. Pernai metų rugsėjį "Pasaulio anykštėnas" pristatinėjo T. ir S. Kazlauskų knygą "Atspindžiai", spausdino žiupsnelį ironiškų T.Kazlausko sentencijų. O šio vasario 20 dieną, jau ligoninėje sulaukęs aštuoniasdešimtmečio, garbusis Mokytojas ir Literatas iškeliavo Anapilin.

Čiukų kaimo, Šimonių girios vaikas nuo mažens linko prie gamtos, literatūros, kalbų, meno, istorijos. Vilniuje studijuodamas lituanistiką, 1956 m. neliko abejingas įvykiams Vengrijoje, atgimstančios tautos nuotaikoms tarp mūsų universiteto studentų ir dėstytojų; uolūs sovietmečio "klapčiukai" vėliau nepraleisdavo progos jam to prikišti. Po kelerių metų pertraukos baigęs studijas ir tapęs mokytoju, T. Kazlauskas literatūros kūrinių herojų, tauriais gyvenimo pavyzdžiais skleidė laisvą, nei politinių, nei religinių kanonų nevaržomą dvasią ir mintį.

Jis ir pats buvo šviesus, šiltas, geranoriškas, nuolatinė jo veido išraiška buvo šypsena. Neatsitiktinai ir šiandien dešimtys, šimtai Svėdasų vidurinės mokyklos (dabar besivadinančios J.Tumo-Vaižganto vardu) auklėtinių, paklaustų, koks mokytojas palikęs jiems šviesiausią prisiminimą, pirmuoju dažniausiai mini Tautvydą Kazlauską. Kaip liudija buvę mokiniai, kolegos ir žmona Stasė, jis ne tik niekad nenusikeikęs, bet ir nepakėlęs balso, išvis nemokėjęs pykti, nors nestokojęs nei rimtų pavojų, nei skaudžių išbandymų, pasirinkimų.

Su Juo, eruditu, plataus akiračio žmogumi, būdavo gera malonu susitikti, įdomu kalbėtis apie viską: literatūrą, mūsų visuomenės idealus ir kriterijus, antiką ar netgi nūnai populiarią ezoteriją. Mėgo sveiką humorą, pats žinojo galybę linksmų, anekdotinių nutikimų. Juokas buvo pagrindinis jo ginklas kovojant su tamsumu, siaurakaktiškumu, "davatkiškumu" visose gyvenimo srityse. Turėjo nepaprastai gerą atmintį ir galėjo neužsikirsdamas remtis mėgstamais autoriais (ypač mėgo cituoti J.V.Gėtę), minėti kitų pamirštas pavardes, įvykius.

Mokytojas noriai ir aktyviai dalyvavo literatūriniuose vakaruose, miestelio šventėse, improvizuotu žodžiu yra palydėjęs nemažai svėdasiškių į paskutiniąją kelionę. Mielai supažindindavo Svėdasų svečius su gimtojo krašto istorija, įdomiausiais žmonėmis, vedžiojo ekskursantus Vaižganto keliais. Prisimindavo sovietmetį, kai Vaižganto vardas buvo tariamas su panieka, o vietiniai enkavedistai netgi norėję nugriauti jo paminklą. Švenčiant Svėdasams 500 metų jubiliejų, T. Kazlauskas susirinkusiųjų klausė: „Kodėl taip buvo niekinami žmonės, kodėl budeliai barbariškai elgėsi su savo aukomis, net ir miru-siems neduodavo ramybės? Matyt, juto, jog teisybė, laisvė vis tiek nugalės".

Jautria, meistriška plunksna T.Kazlauskas yra sukūręs pluoštą eiliuotų ir neeiliuotų tekstų, paskelbtų įvairiuose rinkiniuose bei spaudoje. Dauguma jų remiasi autentiškais autoriaus išgyvenimais, konkrečiais žmonėmis. Jo dėka turime prisiminimus apie pokario partizanus Montę, Žalgirį ir kt., pirmuosius Svėdasų vidurinės mokyklos direktorius, mokytojus. Iš eilučių tryško meilė gimtinei, žmonėms, optimizmas, idealizmo ilgesys. Atsisveikinimo žodį Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje taręs svėdasiškis Kauno Palemono parapijos vikaras vienuolis selezietis Ričardas Banys SDB pabrėžė, jog Tautvydo Kazlausko gyvenimas buvęs vingiuotas, tačiau nuoširdus ir skausmingas, ir niekam, išskyrus Aukščiausiąjį, nevalia teisti kitų, ypač – ieškojusių tikros Tiesos ir Šviesos.

Rimantas Vanagas

BALANDŽIO MĖNESIO RrenginiAI

Anykščių kultūros centras ir skyriai

2 d. 14 val. Leliūnų sk. Edukacinė pamokėlė soc. rizikos šeimų vaikams „Margučių marginimas".

4 d. 16 val. Traupio sk. Meno mėgėjų spektaklio J. Baltušio „Gieda gaideliai" premjera.

4 d. 19 val. Kavarsko sk. Velykinis pavakarojimas „Šiandien viskas džiugina...".

5 d. 12 val. Leliūnų sk. Velykinė popietė vaikams „Velykėlas ratuolalas...".

5 d. 14 val. Skiemonių sk. Velykinė popietė vaikams „Ei, vaikučiai pabiručiai, eikim marginti margučių".

8 d. 14 val. Mačionių sk. Popietė „Skamba Velykų varpai".

9 d. 12 val. Debeikių sk. Atvelykio šventė vaikams „Margas, margas margučiukas".

10 d. 12 val. Staškūniškio fil. Atvelykio popietė.

10 d. 14 val. Vaitkūnų sk. Atvelykio popietė „Laimingi būkite sulaukę prisikėlimo valandos".

11 d. 11.30 val. Svėdasų sk. Utenos PP draugijos „Atgaiva" koncertas, skirtas atvelykiui „Pavasarį pasitinkant".

11 d. 12 val. Troškūnų sk. Tradicinė atvelykio šventė „Riedėk, marguti".

23 d. 14 val. Viešintų sk. Jurginės „Šv. Jurgis - pavasario budintojas".

23 d. 14 val. Jurginių šventė vaikams „Bunda žemė ir mes kartu su ja" (miesto parke). (AKC)

24 d. 14 val. Regioninė romansų atlikėjų šventė „Aukštaitijos žiedynai". Dalyvauja Utenos, Visagino, Kėdainių, Panevėžio, Molėtų atlikėjai ir kolektyvai. (AKC)

25 d. 14.30 val. Kurklių sk. Pakermošys „Šventas Jurgis budin žemę".

28 d. 19 val. Kultūrizmo varžybos „Anykščių taurė-2010". (AKC)

30 d. 18 val. Šventinis koncertas, skirtas Mamų dienai „Laiškelis puokštėj". (AKC)

A.Baranausko ir A.Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus

10 d. 18 val. *Koplyčioje* koncertas „Muzikinė puokštė draugams". Atlikėjai: G. Skerytė (sopranas) ir A. Anusauskas (fortepijonas).

17 d. 17 val. Koplyčioje kamerinės muzikos koncertas. Atlikėjai: R. Bliškevičius (altas), J. Punytė (fortepijonas).

19 d. 17 val. Sakralinio meno centre senosios baroko dailės parodos atidarymas. Kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas" koncertas. Atlikėjai: L. Šulskutė (fleita), R. Romoslauskas (altas), S. Okruško (klavesinas), solistė J. Gedmintaitė.

Balandžio 8 d. - gegužės 5 d. Koplyčioje veiks J. Junevičiaus fotografijų paroda. Susitikimas su autoriumi **balandžio 24 d. 15 val.**

Iki balandžio 18 d. Sakralinio meno centre veiks Antano Kmieliausko dailės darbų paroda „Nuo ekslibrio iki skulptūros" ir paroda „Nemarusis mirtingasis", skirta arkivyskupui T.Matulioniui.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. A. Vienuolio-Žukausko namuose-muziejuje popietės šeimoms „Svečiuose pas Rašytoją".

L. ir S. Didžiulių viešoji biblioteka

2 d. nuo 9 val. Vaikų literatūros skyriuje „Mano ištikimiausia pašnekovė": renginiai, skirti Tarptautinei vaikų knygos dienai.

21 d. 17 val. Bibliotekos salėje klubas „Civitas" kviečia į susitikimą su „Amerikos balso" bendradarbiu R. Sakadolskiu. Tema: „Kaip kritiškai skaityti laikraštį".

23-30 d. Nacionalinės bibliotekų savaitės „Biblioteka yra tavo" renginiai.

23 d. 14 val. Bibliotekos salėje – fotografijos ir poezijos popietė su parodos „Tekantys paveikslai" autoriais I. Urbonavičiūte-Bumblauskiene ir V. Lietuvninku.

24 d. 11 val. Bibliotekos salėje klubas „Marčiupys" kviečia į susitikimą su knygų „Kartu suvalgyti ledai", „Baltos pėdos", „Blogas lietuvis" autoriumi A. Stugiu (Radviliškis).

27 d. 14 val. Bibliotekos skaitykloje – miesto mokyklų vyresniųjų klasių moksleivių viktorina „Žodžių mūšis".

28 d. 12 val. Vaikų literatūros skyriuje – tradicinė lėlininkų šventė „Kai prabyla lėlės".

28 d. 17 val. Bibliotekos salėje – susitikimas su rašytoju R. Marčėnu. Knygų „Karūnos spindesio apakinti" ir „Sosto papėdėje" pristatymas.

Anykščių kuntaplis

Ančių medžioklė ir kt.

Autorės piešinys

Vitalija Balaišytė

ATVIRAS LAIŠKAS MEDŽIOTOJŲ ŽMONOMS

Mielos mano likimo draugės! Žinau, kad jūs, kaip ir aš, niekada nesididžiavote ištekėjusios už medžiotojo. Visada norėjome draugėms pasigirti, kad mūsų iš(si)rinktasis – gydytojas, verslininkas ar bent jau seimo narys, na, gal dar krepšininkas. Bet tikrai ne medžiotojas! Kokie bebūtų tie mūsų medžiotojai romantikai, jų romantika – tai klampus miškas ir išvirtę šerno viduriai...

Mielosios mano! Pragyvenau su medžiotoju per 30 metų, paklausykit, ką sakau jums šiandien. Aš tik dabar supratau, kad vyras medžiotojas – tai Dievo dovana. Ne, ne, tikrai ne apie mėsytę galvoju. Apie mėsytę tegu galvoja tos, kurių vyrai brakonieriai... Galvoju būtent apie romantiką! Aš jums tuoj motyvuotai paaiškinsiu.

Medžioklės sezonas – moterims kūno ir dvasios atgaiva. Kiekvieną šeštadienį jūs – laisvos! Juk, lėkdamas į medžioklę, vyrelis pusryčių jau neprašo. Pietų ruošti nereikia. Vakarienės – taip pat (visada grįžta „sotus“). Visa diena – jūsų! Galite taškytis vonioje kiek širdis geidžia. Galite žiūrėti muilo operas – ir nieks nelieps perjungti kanalo. Galite pasikviesti draugę kavos puodeliui ir aptarinėti tai, ko prie vyro net pagalvot sau neleidžiat... Žodžiu, galite daryti viską viską! Argi ne romantika? Netgi daugiau – fantastika!

O jei pasitelksite moterišką diplomatiją, turėsite nuostabų ne tik šeštadienį, bet ir sekmadienį. Štai rytą vyras skaudančia galva vartosi lovoj. Jūs paimate stiklinę pakaitintos raugintų kopūstų sunkos su medumi. Jums labiau maga griebtis kočėlo?! Patikėkit, taip sugadintumėt savo sekmadienį. Taigi, prisėskit šalia nelaimėlio ir laukit stebuklo. Pamatysit, vyrelis ims muistytis, mėgins kelti galvą, tiesti rankas... Čia – stop! Neįsisvajokite! Tikrai ne į jus, o į... „gyvybės eliksyro“, t.y. kopūstų sunkos stiklinę. Štai čia jau turi atsiskleisti jūsų išradingumas!

Pateikiu vieną pvz. iš savo patirties. Stiklinę su stebuklinguoju gėrimu nežymiai patraukiu atgal ir sakau:

– Mielasis, labai užjaučiu. Sunki tau diena. Gal galėčiau kaip nors praskaidrinti tau nuotaiką? Žinai, kokius batus mačiau prekybos centre! Pasaka ! O šį savaitgalį akcija – 50 procentų! Kaip manai, gal būtų protinga juos nusipirkti? Juk žinai, basa esu...

Vyras siekia stiklinės. Aš ją vis nežymiai atgal, atgal... Galiausiai jis klausia:

– Kiek?

Aš:

– Tik penki šimtai.

Jam nusvyra ranka. Bet galvos skausmas daro savo. Vyras akimis ryja stiklinę ir išstena:

– Tiek neturiu.

Aš pasislenku dar arčiau ir suokiu:

– Apie tai pagalvojau, atlyginimas dar toli, bet kaimynė mielai sutiko paskolinti!...

Kai jo akys suapvalėja, aš nesutrinku. Švelniai kaire ranka pakeliu jo galvą, o dešiniąja prie jo lūpų priglaudžiu... stiklinę kopūstų sunkos.

Atsakymo laukti nereikia. Dabar svarbiausia – mašinos rakteliai, o prekybos centras – jau atidarytas!..

P.S. Baigėsi medžioklės sezonas. Vyras parropojo namo. Man depresija. Dabar kiekvieną šeštadienį tik užsiglaudusi už durų klausausi medžiotojų nuotykių, kuriuos jie aptarinėja už stalo, leisdami ratu „Medžiotojų trauktinės“ buteliuką. Tik šį kartą užrašiau ką girdėjau.

POKŠTININKAS

Sako, toje sodyboje buvo didelė kūdra. Pavasarį čia parskrisdavo antys. Perėdavo. Vėliau su jaunikliais kreksėdamos plaukiodavo ir sodybos gyventojus džiugindavo.

Bet, kai rudeniop prasidėdavo ančių medžioklė, medžiotojai prašydavo sodybos gaspadoriaus leidimo medžioti. Geraširdis buvo. Leisdavo.

Tik žmogelis niekaip negalėjo suprasti, kam gaišti tokiems niekams laiką? Juk nei naudos, nei džiaugsmo. Mat, jis pats niekada nemedžiojo. Nebent kartais spąstus šeškams pastatydavo, kai tie į jo vištidę įnikdavo. Bet argi tai medžiokle pavadinsi? O anie sėdi sėdi melduose. Laukia laukia. O po to tik pliūpt-papliūpt, antys tik frrr į dangų, ir še jums visas džiaugsmas – antytės pauodegys!..

Betgi nebūtų tas gaspadorius apylinkėse pokštininku vadinamas, jei ko nors neiškrėstų.

Taigi, po vieno tokio nesėkmingo pliūpt-papliūpt žmogelis, kažin ką pasispaudęs po pažastimi, tekinas atskuodžia prie kūdros ir šaukia:

– Ei, vyručiai, matau, labai alkani esat. Nepasididžiuokit, imkit. Pačią riebiausią, ekologiškai užaugintą sugavau!

Ir duoda jiems vištą. Taip taip, gyvą vištą iš savo vištidės!

Iš netikėtumo atvipo medžiokliams lūpa. Nežinojo – juoktis, dėkoti ar galvą nuleidus namo kulniuoti...

O KAM TAS ŠUO?..

Vieta – Ažuožeriai. Ilgio ežerėlis. Žvarbokas rudens vėjas. Ant vandens jau ledinis graimas. Melduose medžiotojai. Bijo net krustelėti, kad pašaliniai garsai ančių neišgąsdintų.

Kada, jei ne dabar... ir driokšteli vienas po kito šūviai... Triukšmingai pakyla pulkas ančių. Medžiotojai puola į krantą. Širdys daužosi. Žvilgsniai įtempti. Ar yra laimikis? Taip! Kažkam pasisekė. Pačiame ežero viduryje viena antelė plūduriuoja! Bet kaipgi ją paimsi, kai nėra nei valties, nei šuns, kuris galėtų atnešti? Ir medžiotojai buvo benueinantys.

Tik vienas Algirdas stovėjo lyg įbestas, žiūrėjo į laimikį ir net negirdėjo draugų raginimo eiti „sušilti“.

Bet staiga visi neteko amo. Ką jis daro?! Algirdas nusimetė visus aliai vieno drabužius ir nuogas šoko į ledinį vandenį. Draugai iš nuostabos suakmenėjo, o Algirdas vis greičiau ir greičiau yrėsi prie antelės.

Antį jis pasiekė. Bet, spėkit, kaip į krantą ją parsigabeno? Juk, atsiprašant, net be kelnyčių buvo. Kur ją dėti? Viena ranka irgi nepasiirsi?!

Kai medžiotojai suprato, ką jų draugas sumąstė, ėmė taip žvengti, kad meldai linko. Mat, Algirdas artėjo kranto link tikrai su laimikiu. Įsikandęs už vieno sparno, nešėsi antį... dantyse! Taip taip, kaip geras medžioklinis šuo.

Oi, ilgai dar draugai jį „traukė per dantį“! Girdi, kam tau šuo, jei pats ir už jį miklesnis?..

PASAULIO ANYKŠTĖNAS
ISSN 2029-4077
© Pasaulio anykštėnų bendrija
Redakcija: LT-29132 Anykščiai,
A.Baranausko a. 2. Tel. +370-381-51784,
mob. +370-647-18248,
Redaktorius Rimantas Vanagas
el. paštas: p.anykstenai@gmail.com

Redakcinė grupė: Irena Andrukaitienė, Vytautas Bagdonas, Romualda Bražėnienė, Rasa Bražėnaitė, Vygandas Račkaitis.
Interneto svetainė www.anykstenai.lt
Tautvydas Kontrimavičius.
Elektroniniai ryšiai Laimas Fergizas.
Maketavo Algimantas Kleiva.

Išleido ir **spausdino**
UAB ,,Petro ofsetas“,
Žalgirio g. 90, LT–09303 Vinius
Tel. +370 5 273 33 47,
faks. +370 5 273 31 40
El. p. priemimas@petroofsetas.lt,
www.petroofsetas.lt